

**Ålfotbreen
verneområdestyre**

Postadresse
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Sandane Næringshage
Sandane Senter, 3. etasje
6823 Sandane

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 57 64 31 38
fmsfpost@fylkesmannen.no
www.fmsf.no
www.nasjonalparkstyre.no/Alfotbreen

SFE Produksjon
Bukta
6823 SANDANE

Sakshandsamar Alf Erik Røyrvik

Vår ref. 2013/2836-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 05.12.2018

Ålfotbreen landskapsvernområde - Løyve til helikopterlanding og snøskuterkøyring - SFE Produksjon AS

Delegert vedtak frå verneområdeforvaltar:

Sogn og Fjordane Energi og Norges vassdrags- og energidirektorat (begge representert ved SFE Produksjon AS) får løyve til landingar med helikopter på ulike stader i Ålfotbreen landskapsvernområde:

- To landingar kvart år ved inntaket i Skordalen, i august - september.
- Ei landing kvart år ved bremålingshytta, i august – september.
- Ei landing kvart år ved Bratthammarsvatnet, i august – september.
- Inntil 50 landingar kvart år på Ålfotbreen i samband med bremålingar.

Løyvet vert gjeve med heimel i verneforskrifta § 3 pkt 5.3.f, og i naturmangfaldlova (nml) § 48, fyrste ledd.

Norges vassdrags- og energidirektorat får løyve til å nytte snøskuter på Ålfotbreen i samband med bremålingane. Løyvet gjeld og ein tur ned til vassføringsstasjonen ved Store Åskårsvatnet. Løyvet vert geve med heimel i nml § 48.

Løyvet gjeld for perioden 2019 til og med 2022.

Vilkår for løyva:

- Dette løyvet skal vere med under all køyring og flyging.
- All motorferdsel skal avgrensast til det som strengt naudsynt.
- Det skal ikkje flygast eller køyrast på søndagar eller heilagdagane med mindre det er strengt naudsynt. I so fall skal verneområdeforvaltar varslast.
- Kvart år skal det sendast rapport på bruken av løyvet til verneområdeforvaltaren.
- Verneområdeforvaltninga skal få tilgang på resultata av bremålingane.

Det vert ikkje gjeve løyve til landingar i samband med ryddeaksjonar og uttransport av skrot. Dette vert handtert med søknad i kvart enkelt tilfelle når behovet eventuelt dukkar opp.

Klage

Vedtaket kan klagast på av alle partar og andre med rettsleg klageadgang, jamfør forvaltningslova kap VI. Klagefristen er tre veker og ei eventuell klage skal stilast til styret. Det er Miljødirektoratet som er klageinstans.

Med helsing

Alf Erik Røyrvik
verneområdeforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi til:

Bremanger kommune	Postboks 104	6721	Svelgen
Noregs vassdrags- og energidirektorat	Pb 5091	0301	OSLO
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	Leikanger
Gloppen kommune	Grandavegen 9	6823	Sandane
SNO Sandane			
Flora kommune	Markegata 51	6905	Florø

Saksutgreiing

Dokument i saka:

- Søknad om helikopterlanding frå Sogn og Fjordane Energi
- Verneforskrift
- Naturmangfaldlova
- Løyve til helikopterlanding 2015 – 2018
- Kart over landingsplassar

Søknaden

Sogn og Fjordane Energi sitt produksjonsselskap (SFE Produksjon AS) driv og held ved like fleire kraftanlegg og -installasjonar i Ålfotbreen-området. Blant desse er det fleire installasjonar og objekt innanfor og rundt Ålfotbreen landskapsvernområde. SFE Produksjon har jamleg behov for å drive tilsyn og vedlikehald på desse installasjonane og objekta.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ein bremålingsstasjon ved Ålfotbreen. Det vert gjennomført målingar to gongar for året (vår og haust). Her ligg det ei hytte som NVE nyttar i samband med målingar. Hytta ligg på om lag 1140 moh. rett nord for sjølv Ålfotbreen, innanfor grensa til landskapsvernområdet. SFE har tilsyn og vedlikehald av denne hytta.

For å få gjennomført desse aktivitetane og oppgåve, søker SFE om eit fleirårig løyve til følgjande helikopterlandingar:

- 2 gongar kvart år ved i samband med tilsyn med tunnelinntak i Skordalselva, i august-september
- 1 gong for året ved snømålingshytta nord for Ålfotbreen i samband med vedlikehald av hytta, i august-september
- 1 gong for året ved Bratthammarsvatnet i samband med tilsyn og vedlikehald av forseinkingsdam ved vatnet, i august-september.
- Landing i samband med inn-/uttransport av personell og uttransport av gammalt anleggsskrot i samband med eventuelle ryddeaksjonar. 1-2 gongar per år, stad vil variere.
- Landingar kvart år på Ålfotbreen, Hansebreen og ved målestasjon/brehytte nord for Ålfotbreen i samband med NVE sine bremålingar.
 - Jan/feb (1 dag)
 - April/mai (2 dagar)
 - Juli/august (1 dag)
 - Oktober (1 dag)

SFE søker og om løyve til å bruke snøskuter på breen knytt til bremålingane. Dei har då behov for å køyre mellom målepunkta. Dei ynskjer og å ha løyve til å køyre ned til ein vassføringsstasjon ved Store Åskårsvatnet.

SFE søker om eit fleirårig løyve.

Verneforskrift og regelverk

All motorferdsel, inkludert landing med luftfartøy, er i utgangspunktet forbode i landskapsvernområdet. Men forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til motorferdsel i samband med visse føremål med heimel i verneforskrifta. Mellom anna gjeld dette motorferdsel i samband med tilsyn med SFE sine installasjonar ved Skordalselva og Bratthammarsvatnet.

Verneforskrifta § 3:

5.3 Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til naudsynt bruk av båt med motor, lett motorkjøretøy eller luftfartøy i samband med:

[...]

f) transport av material og personell i samband med vedlikehald av eit bekkeinntak og ein forseinkingsdam i verneområdet.

Forvaltningsstyresmakta kan altså gje løyve til landing ved inntaket i Skordalselva og Bratthammarsvatnet med heimel i verneforskrifta.

Dei omsøkte landingane i samband med bremålingar er det derimot ikkje heimel til i verneforskrifta. Det er heller ikkje heimel til snøskuterkøyring. Dette må derfor handsamast etter naturmangfaldlova (nml) § 48. Det er ein generell dispensasjonsheimel som kan gje unntak frå vernevedtak på visse vilkår. Paragrafen skal handsamast strengt og berre brukast

Naturmangfaldlova § 48:

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

[...]

Forvaltningsstyresmakta kan altså med heimel i denne paragrafen gje løyve til både helikopterlandingane og snøskuterbruken der er søkt om, dersom tiltaket ikkje strider mot verneføremålet og dersom det ikkje påverkar verneverdiane negativt.

Helikopterflyging i utmark må ha løyve etter Lov om motorferdsel i utmark. Det er kommunen som kan gje eit slikt løyve, og tiltakshavar er sjølv ansvarleg for å få på plass det løyvet.

Alle saker som kan verke inn på naturmiljøet skal, jamfør nml § 7, vurderast opp mot prinsippa i nml §§ 8-12.

Jamfør styrevedtak i sak 4/13 har styret delegert mynde til verneområdeforvaltar i saker som omhandlar ferdsel. Det løyvet som det her er søkt om, har derfor verneområdeforvaltaren mynde til å gje på vegne av styret.

Vurdering

SFE søker her, både på vegner av seg sjølv og på vegner av NVE, om naudsynt motorferdsel i samband med drifta til SFE og bremålingane til NVE. Bremålingane er ei oppgåve som NVE er pålagt å gjere for å følgje med på massebalansen på breane. Bremålingane er altso ei offentleg samfunnsoppgåve, gjennomført av ein offentleg instans.

Nokre av landingane som SFE søker om har heimel i verneforskrifta. Men dei andre helikopterlandingane, og dessutan snøskuterkøyringa, har ikkje heimel i verneforskrifta og må handsamast etter nml § 48. Då må ein først vurdere om vilkåra for å bruke den heimelen er til stades, og so deretter må ein gjere ei skjønsmessig vurdering om det er tilrådeleg å gje løyve.

I denne saka er det første ledd i § 48 som er aktuell; om tiltaket strir med verneføremålet eller om det kan påverke verneverdiane nemneverdig. Føremålet med vernet er å ta vare på landskapet utan tyngre inngrep, ta vare på biologisk mangfald og kulturlandskap og å sikre av ålmenta har høve til gode naturopplevingar. Det er snakk om å lande med helikopter i høgjellet, på bre eller fjell. Det set ikkje spor, og det er i eit område kor det er lite plante- eller dyreliv som kan verte påverka. Derimot kan helikoptertrafikk vere uroande for turfolk eller andre brukarar. Men her oppe er det ganske sjeldan at det ferdast folk, og områda er oversiktlege. Ser ein folk er det ganske greitt å ta omsyn til dei. Verknad på verneføremål og verneverdiar er heilt minimal. Føresetnaden i § 48 første ledd er derfor oppfylt og der er heimel til å kunne gje løyve.

SFE har her sendt ein ganske omfattande søknad på vegner av seg sjølv og NVE som inneber potensielt ganske mange landingar inne i landskapsvernområdet. Motorferdsel i eit verneområde skal regulerast strengt og avgrensast til det som er strengt naudsynt. Desse landingane er ein del av verksemda til SFE og NVE. Vernet skal i utgangspunktet ikkje vere til hinder for næringsverksemd so lenge den ikkje trugar verneverdiar eller verneføremål. Vernet skal normalt heller ikkje vere til hinder for verksemd som var i gang ved på vernetidspunktet. Det vert og vektlagt at NVE er ein offentleg instans som gjer sine oppgåver på vegner av «storsamfunnet», i dette tilfellet samfunnet sitt behov for kunnskap og kartlegging. Slik eg vurderer det er tiltaket naudsynt for å gjennomføre viktige og til dels pålagde oppgåver, og ein del av verksemda til søkjarane.

Som nemnt er det søkt om mange landingar, særleg knytt til bremålingane. Det er dels fordi dette er arbeid som krev mykje flytting frå målepunkt til målepunkt, og fordi søkjaren er bedt om å sette opp ei «max-ramme» for tal på landingar, altso kor mange som det i verste fall kan vere snakk om. SFE har meldt tilbake at dei vil klare seg med ei ramme på inntil totalt 50 landingar på breen i samband med bremålingane. Rapportane frå flyging dei siste åra tyder og på at dette er nok. Det er lite truleg at dei har bruk for so mange landingar, men med eit romsleg løyve vil SFE og NVE kunne takle uventa situasjonar og behov utan å måtte søkje om utviding eller bryte løyve/vilkår. Bruk av helikopter er uansett so dyrt at SFE og NVE automatisk vil avgrense bruken til det som er naudsynt.

Eit av føremåla som SFE har søkt om landingsløyve til er uttransport av skrot og søppel i samband med oppryddingsaksjonar. Dette er eit føremål som ligg litt på sida av jamleg tilsyn, og i følgje rapportane som SFE har sendt inn kvart år skjer ikkje dette so ofte. Sidan dette ikkje ser ut til å vere eit årleg behov, er det meir naturleg at ein søker om dette når behovet måtte dukke opp, og at ein ikkje tek med dette i eit fleirårig løyve. Det vil uansett vere ein kurant sak å handsame om behovet skulle dukke opp, og saka kan handsamast raskt med delegert mynde.

Breen og dei andre landingsstadane er karrig landskap med lite dyreliv og lite aktivitet. Vi veit derimot at enkelte av områda vert nytta som hekkeområde for rovfugl. Desse vil vere sårbare for uro i hekketida. Ein bør derfor unngå helikopteraktivitet i potensielle hekkeområde i tida april til juni. Oppe på sjølve breen er det ikkje aktuelt med hekking, so her kan ein akseptere flyging og i denne tida.

Kunnskapsgrunnlaget og erfaringane med tidlegare løyve er etter kvart ganske solid, og det er ikkje venta at aktiviteten vil ha negative verknader. Kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml § 8 er oppfylt, og føre-var-prinsippet i nml§ 9 vert derfor ikkje brukt.

Omfanget av motoferdsel i Ålfotbreen er lågt. Vi har nokre få saker kvart år, det meste knytt opp mot kraftindustri og overvakinga av brear, vatn og vassdrag. Samla belastning (jamfør nml § 10) er godt innanfor det akseptable.

Bruk av helikopter er ein effektiv og skånsam metode når ein først skal drive motorisert ferdsl. I dette området er helikopter i praktisk einaste transport som er realistisk å bruke til og frå. Bruk av snøskuter på breen mellom ein del av målepunkta er ein veldig hensiktsmessig transportmåte på kortare avstandar. Kravet i nml § 12 om mest skånsame metode er oppfylt.

Naturmangfaldlova § 11 er ikkje aktuell i saka.